

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף פ"ט ע"א

פרשת לך לך

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (פ"ח ע"ב) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

אַל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְעַד לֹא אֶתְגַּזֵּר לָא הָווּ אֲנֹנִי דְרַגִּין שְׂרָאן עַלְוֵי לְמַלְלָא.

תרגום לעברית

הָיָה דְבַר ה' אֶל אַבְרָם בַּמַּחֲזָה לֵאמֹר, מַה זֶה בַּמַּחֲזָה? אֵלֶּא בְּאוֹתוֹ הַמְרָאָה, הַדְרָגָה שְׂכַל הַדְמִיּוֹת נִרְאוֹת בָּהּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בֵּא רְאָה, טָרָם שְׁנַמּוּל אַבְרָהָם, הָיְתָה דְרָגָה אַחַת מִדְּבָרֵת עֲמוֹ, וּמִי הַמַּחֲזָה הַזֶּה? שְׂכָתוּב (בַּמִּדְבָּר כַּד) מַחֲזָה שַׁדַּי יִחְזָה. כִּיּוֹן שְׁנַמּוּל, הָיוּ כָּל הַדְרָגוֹת שׁוֹרוֹת עַל הַדְרָגָה הַזֹּה, וְאִזְ דְּבַר עֲמוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוּב (שְׁמוֹת ו) וְאֶרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי. וְטָרָם שְׁנַמּוּל, לֹא הָיוּ אוֹתָן הַדְרָגוֹת שׁוֹרוֹת עַלְיוֹ לְדַבֵּר.

טקסט הזוהר

וְאִי תִימָא דְהָא בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב וַיֵּרָא יי אֶל אַבְרָם וּכְתִיב וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה וּכְתִיב וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ הָא הֵכָא אֲנֹנִי דְרַגִּין עֲלֵאִין. וְהַשְׁתָּא אֲמַרְן דְּעַד לֹא אֶתְגַּזֵּר לָא הָווּ אֲנֹנִי דְרַגִּין עֲלֵאִין שְׂרָאן עַל הָא דְרָגָא לְמַלְלָא עֲמִיָּה.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁהִנֵּה בִּתְחִלָּה כָּתוּב וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם, וְכָתוּב וַיִּסַּע אַבְרָם הַלֹּךְ וְנִסְוַע הַנִּגְבָּה, וְכָתוּב וַיֵּכֶן שָׁם מִזְבֵּחַ. הִנֵּה כָּאֵן אוֹתָן הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת. וְכַעַת אוֹמְרִים, שְׁטָרֵם שְׁנֵמוֹל לֹא הָיָה אוֹתָן הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שׁוֹרוֹת עַל הַדְּרָגָה הַזֹּאת לְדַבֵּר עִמוֹ?

טקסט הזהור

תָּא חַזִּי, בְּקִדְמִיתָא יֵהֵב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲכָמָה לְאַבְרָהָם לְמַנְדַּע חֲכָמָה לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ וַיֵּדַע רָזָא דְמַהִימְנוּתָא, אֲבָל לְמַלְלָא עֲמִיָּה לָא הָוָה אֱלֹא הָאִי דְרָגָא תַּתְּאָה בְּלַחֲדוּי, כִּיּוֹן דְּאַתְגַּזֵּר, כְּלָהוּ דְרָגִין עֲלָאִין הָווּ שְׂרָאן עַל הָאִי דְרָגָא תַּתְּאָה בְּגִין לְמַלְלָא עֲמִיָּה, וְכִדִּין אִסְתַּלַּק אַבְרָהָם בְּכֹלָא כְּמָה דְאַתְמָר.

תרגום לעברית

בָּא רָאָה, בִּתְחִלָּה נָתַן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲכָמָה לְאַבְרָהָם לְדַעַת אֶת הַחֲכָמָה לְהַדְבִּיק בּוֹ, וַיֵּדַע אֶת סוּד הָאֱמוּנָה, אֲבָל לְדַבֵּר עִמוֹ לֹא הָיְתָה אֱלֹא הַדְּרָגָה הַתַּתְּמוֹנָה הַזֹּאת לְבִדָּה. כִּיּוֹן שְׁנֵמוֹל, כָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת הָיוּ שׁוֹרוֹת עַל הַדְּרָגָה הַזֹּאת הַתַּתְּמוֹנָה כְּדִי לְדַבֵּר עִמוֹ, וְאִזּוּ הִתְעַלָּה אַבְרָהָם בְּכֹל, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

טקסט הזהור

תָּא חַזִּי, עַד לֹא אִתְגַּזֵּר בְּרַנְשָׁא לֹא אִתְאַחִיד בְּשִׁמְא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּיּוֹן דְּאַתְגַּזֵּר עָאֵל בְּשִׁמְיָה וְאַתְאַחִיד בֵּיהּ. וְאִי תִימָא אַבְרָהָם דְאַתְאַחִיד בֵּיהּ עַד לֹא אִתְגַּזֵּר. הֵכִי הָוָה דְאַתְאַחִיד בֵּיהּ וְלֹא כְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא מְגוֹ רַחֲמִימוּתָא עֲלָאָה דְרַחֲמִים לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִיב לִיָּה. לְכַתֵּר פְּקִיד לִיָּה דִּיתְגַּזֵּר וְאַתִּיָּהִיב לִיָּה בְּרִית. קְשׁוּרָא, דְכְּלָהוּ דְרָגִין עֲלָאִין. בְּרִית קְשׁוּרָא לְאַתְקִשְׁרָא כָּלָא כְּחֻדָּא לְאַכְלָלָא דָּא בְּדָא, בְּרִית קְשׁוּרָא דְכָלָא אִתְקִשֵּׁר בֵּיהּ. וּבְגִין כֹּךְ אַבְרָהָם עַד לֹא אִתְגַּזֵּר. מְלוּי לֹא הָוָה עֲמִיָּה אֱלֹא בְּמַחְזָה כְּמָה דְאַתְמָר.

בא ראה, טרם שנמול האדם, לא נאחז בשמו של הקדוש ברוך הוא. כיון שנמול, נכנס בשמו ונאחז בו. ואם תאמר, אברהם שנאחז בו טרם שנמול? כן היה, שנאחז בו ולא כראוי, שהרי מתוך האהבה העליונה שאהב אותו הקדוש ברוך הוא קרב אותו, אחר כך צוה אותו שימול ונתנה לו הברית, הקשר של כל הדרגות העליונות. הברית - הקשר לקשר הכל יחד להכליל זה עם זה. הברית - הקשר שהכל נקשר בו. ומשום כך, טרם שנמול אברהם, דבורו לא היה עמו אלא במחזה, כמו שנתבאר.

טקסט הזוהר

תא חזי, בשעתא דברא קודשא בריך הוא עלמא לא אתברי אלא על ברית כמא דאת אמר בר' א' שי' ת ברא אלהים, והיינו (ד' א' ל' ג' ברית) דעל ברית קיים קודשא בריך הוא עלמא, וכתוב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. דהא ברית קשורא איהו דיומא וליליא לא מתפרשאן.

תרגום לעברית

בא ראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא נברא אלא על הברית, כמו שנאמר בר' א' שי' ת, ברא אלהים. והיינו [ברית] שעל הברית קיים הקדוש ברוך הוא את העולם, וכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. שהרי הברית היא הקשר שהיום והלילה לא נפרדים.

טקסט הזוהר

אמר רבי אלעזר כד ברא קודשא בריך הוא עלמא על תנאי הוה, דכד ייתון ישראל אם יקבלון אורייתא יאות. ואם לאו הרי אנא אהדר לכו לתהו ובהו. ועלמא לא אתקיים עד דקיימו ישראל על טורא דסיני וקבילו אורייתא וכדין אתקיים עלמא.

אמר רבי אלעזר, כשפרא הקדוש ברוך הוא את העולם, על תנאי היה: שפאשר יבאו ישראל, אם יקבלו את התורה - יפה, ואם לא - הריני מחזירכם לתהו ובהו. והעולם לא התקיים עד שעמדו ישראל על הר סיני וקבלו תורה, ואז התקיים העולם.

טקסט הזהיר

ומההוא יומא ולהלאה קודשא בריה הוא ברי עלמין. ומאן אנון, זווגין דבני נשא. דהא מההוא זמנא קודשא בריה הוא מזוג זווגין ואומר בת פלוני לפלוני. ואלין אנון עלמין דהוא ברי. תא חזי, אנכי מגן לה. אנכי דא הוא דרגא קדמא דאתאחיד ביה בקדמיתא:

תרגום לעברית

ומאותו היום והלאה, הקדוש ברוך הוא בורא עולמות, ומי הם? זוגי בני האדם. שהרי מאותו הזמן הקדוש ברוך הוא מזוג זווגים ואומר: בת פלוני לפלוני. ואלו הם העולמות שהוא בורא. בא ראה, אנכי מגן לה, אנכי - זו היא הדרגה הראשונה שנאחז בה בתחלה.

טקסט הזהיר

סתרי תורה אחר הדברים האלה וגו'. אלין פתגמי אורייתא, דכתיב, (דברים ה) את הדברים האלה דבר יי אל כל קהלכם. מה להלן פתגמי אורייתא, אוף הכא פתגמי אורייתא. פתר דאשתדל בר נש בהאי עלמא בדברים האלה, קודשא בריה הוא מבשר ליה ואקדים לה לנשמתא שלם (כשורות טובות), הדא הוא דכתיב אל תירא אנכי אנכי מגן לה. מכל זייגין בישין דגיהנם.

תרגום לעברית

אחר הדברים האלה וגו' - אלו דברי תורה, שכתוב (דברים ה) את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם. מה להלן דברי תורה - אף כאן דברי תורה. אחר שהשתדל אדם בעולם הזה בדברים האלה, הקדוש ברוך הוא מבשר לו ומקדים לנשמה שלום

[בשורות טובות], זהו שכתוב אל תירא אבְרָם אָנֹכִי מִגֵּן לָךְ, מִכָּל הַמִּינִים הָרָעִים שֶׁל הַגִּיהֶנֶם.

טקסט הזוהר

שְׂכָרָה הִרְבֵּה מְאֹד בְּגִין דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא בְּהָא עֲלָמָא זְכִי וְאַחֲסִין יְרוּתָא אַחֲסִנְתָּא בְּעֲלָמָא דְּאִתִּי כְּמָה דְּכְתִיב (משלי ח) לְהַנְחִיל אֹהֲבֵי יְשׁ. מאי י' ש' (דא י' ש' מאין תלת עשר נהרי דאפרסמונא דכיא (מכילן) דיהבי ליה אחסנתא עלאה בעלמא דאתי) (נ' א דא עלמא דאתי). וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלָא, בְּהָא עֲלָמָא מְעוּתָרָא וּמְכָל טִיבו דְּעֲלָמָא.

תרגום לעברית

שְׂכָרָה הִרְבֵּה מְאֹד, מְשׁוּם שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, זוֹכֶה וְנוֹחַל יְרֻשַׁת נִחְלָה בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּפֶתוּב (משלי ח) לְהַנְחִיל אֹהֲבֵי יְשׁ. מַה זֶה י' ש'? [זה י' ש' מאין שלש עשרה נהרות אפרסמון טהור [מדות] שנותנים לו ירשה עליונה בעולם הבא [נ' א: זה העולם הַבָּא]. ואצרתיהם אמלא - בעולם הזה, מעשר וכל טוב של העולם.]

טקסט הזוהר

מָאן דְּאָזִיל לְיַמִּינָא זְכִי לְעֲלָמָא דְּאִתִּי, וּמָאן דְּאָזִיל לְשְׂמָאלָא הָא עוּתָרָא בְּעֲלָמָא דִּין, (דאית שמאלא קדישא ואית שמאלא מסאבא, ודא הוא דאמרינן מאן דמתעסק באורייתא יהבי ליה ארך ימים בעלמא דאתי, ויהבי ליה עשר וכבוד בעלמא דין שנאמר (משלי ג) ארך ימים בימינה וגו', ומאן דיתרעי דיתהני גופא בעלמא דין ולא אתעסק באורייתא ובעובדין טבין, יהבי ליה עותרא בעלמא דין מסטרא דשמאלא מסטרא דיצר הרע, ובעותרא דא עביד ביש ירית גיהנם. ואי תימא וכי לא אית בעלמא דין עותרא מסטרא דקדושה, אין, דכל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעשר, ודא הוא עותרא טבא דמסטרא דקדושה).

מי שהולך לימין - זוכה לעולם הבא, ומי שהולך לשמאל - הנה עשר בעולם הזה [שיש שמאל קדוש ויש שמאל טמא, וזה הוא שאמרנו, מי שמתעסק בתורה, נותנים לו ארך ימים בעולם הבא ונותנים לו עשר וכבוד בעולם הזה, שנאמר (משלי ג) ארך ימים בימינה וגו', ומי שירצה שיהנה הגוף בעולם הזה ולא מתעסק בתורה ובמעשים טובים, נותנים לו עשר בעולם הזה מצד השמאל, מצד היצר הרע, ובעשר הזה עושה רע ויורש גיהנם, ואם תאמר, וכי אין בעולם הזה עשר מצד הקדשה? כן, שכל המקום את התורה מעני, סופו לקימה מעשר, וזהו עשר טוב שמצד הקדשה].

טקסט הזהר

רַבִּי אֲבָא פַּד אֱתָא מִהֶתֶם, הָוָה מְכַרִּיז מֵאֵן בְּעֵי עוֹתָרָא וּמֵאֵן בְּעֵי אוֹרְכָא דְחַיִּי בְּעֵלְמָא דְאַתִּי יִיְיָ וְיִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא. הָווּ מִתְכַּנְּשִׁין כּוּלֵי עֲלָמָא לְגַבִּיָּה. רַוּוּק חַד הָוָה בְּשִׁיבּוּתִיהָ. יוֹמָא חַד אֱתָא לְגַבִּיָּה, אָמַר לֵיהּ רַבִּי בְּעֵינָא לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא כְּדִי שְׂיִהִיָּה לִי עוֹתָרָא. אָמַר לֵיהּ הָא וְדָאִי. אָמַר לֵיהּ מַה שְּׁמָךְ. אָמַר לֵיהּ דְּאִזִּיל לְיַמִּינָא זְכִי לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וּמֵאֵן דְּאִזִּיל לְשְׁמָאלָא הָא עוֹתָרָא בְּעֵלְמָא דִּין, (דאית שמאלא קדישא ואית שמאלא מסאבא, ודא הוא דאמרינן מֵאֵן דַּמְתַּעֲסַק בְּאוֹרֵייתָא יְהִי לֵיהּ אֲרַךְ יָמִים בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, ויהי לֵיהּ עֶשֶׂר וְכָבוֹד בְּעֵלְמָא דִּין שְׁנֵאמַר (משלי ג) אֲרַךְ יָמִים בִּימִינָה וְגו', וּמֵאֵן דִּיתְרַעִי דִּיתְהַנִּי גּוּפָא בְּעֵלְמָא דִּין וְלֹא אֶתְעַסַק בְּאוֹרֵייתָא וּבְעוֹבְדִין טְבִין, יְהִי לֵיהּ עוֹתָרָא בְּעֵלְמָא דִּין מִסְטְרָא דְשְׁמָאלָא מִסְטְרָא דִּיצַר הָרַע, וּבְעוֹתָרָא דָא עֲבִיד בִּישׁ יִרִית גִּיהֶנֶם. וְאִי תִימָא וְכִי לֹא אֵית בְּעֵלְמָא דִּין עוֹתָרָא מִסְטְרָא דְקְדוּשָׁה, אֵין, דְּכָל הַמְקִיִּים אֶת הַתּוֹרָה מֵעוֹנֵי סוּפּוֹ לְקִימָה מַעֲשֵׁר, וְדָא הוּא עוֹתָרָא טְבָא דְּמִסְטְרָא דְקְדוּשָׁה). רַבִּי אֲבָא פַּד אֱתָא מִהֶתֶם, הָוָה מְכַרִּיז מֵאֵן בְּעֵי עוֹתָרָא וּמֵאֵן בְּעֵי אוֹרְכָא דְחַיִּי בְּעֵלְמָא דְאַתִּי יִיְיָ וְיִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא. הָווּ מִתְכַּנְּשִׁין כּוּלֵי עֲלָמָא לְגַבִּיָּה. רַוּוּק חַד הָוָה

בְּשִׁיבּוֹתֶיהָ. יוֹמָא חַד אֶתָּא לְגַבִּיָּה, אָמַר לֵיהּ רַבִּי בְּעֵינָא לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא כְּדִי שְׂיִהִיָּה לִי עוֹתָרָא. אָמַר לֵיהּ הָא וְדַאי. אָמַר לֵיהּ מַה שְּׁמַךְ. אָמַר לֵיהּ יוֹסִי. אָמַר לוֹן לְתַלְמִידוֹי דִּיקְרוֹן לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי מֵאֲרִי דְּעוֹתָרָא וִיקָרָא. יְתִיב וְאֶתְּעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא.

תרגום לעברית

כשבא משם רבי אבא, היה מכריז: מי רוצה עשר ומי רוצה ארך חיים בעולם הבא, יבא וישתדל בתורה. היו מתכנסים אליו כל העולם. היה רוק אחד בשכונתו. יום אחד בא אליו. אמר לו: רבי, אני רוצה לעסק בתורה כדי שיהיה לי עשר. אמר לו: הנה ודאי. אמר לו: מה שמך? אמר לו: יוסי. אמר לתלמידיו שיקראו לו רבי יוסי בעל העשר והכבוד. ישב והתעסק בתורה.

תרגום עברי אינו זמין במקור

טקסט הזהור

לְיוֹמִין הָוָה קָאִים קַמֵּיהּ, אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֵן הוּא עוֹתָרָא. אָמַר שְׁמַע מִינָהּ דִּלָּא לְשֵׁם שְׁמִים קָא עֲבִיד, וְעָאֵל לְאַדְרִיָּה, שְׁמַע חַד קָלָא דִּיהוּה אָמַר לָא תַעֲנִישִׁיה (תוב לגביה) דִּגְבָּרָא רַבָּא לִיהוּי. תָּב לְגַבִּיָּה, אָמַר לֵיהּ תִּיב בְּרִי תִיב וְאַנָּא יְהִיבְנָא לָךְ עוֹתָרָא.

תרגום לעברית

לימים היה עומד לפניו. אמר לו: רבי, איפה העשר? אמר: נשמע מזה שלא עשה לשם שמים. נכנס לחדרו, שמע קול אחד שהיה אומר: אל תעניש אותו [שוב אליו], שיהיה איש גדול. שב אליו. אמר לו: שב, בני, שב, ואני נותן לך עשר.

טקסט הזהור

אֲדַהֲכִי אֶתָּא גְבָרָא חַד וּמֵאֲנָא דְּפָז בִּידֵיהּ, אֶפְקִיָּה וּנְפֹל נְהוֹרָא בְּבֵיתָא. אָמַר לֵיהּ רַבִּי בְּעֵינָא לְמַזְכֵּי בְּאוֹרֵייתָא וְאַנָּא לָא זְכִינָא, וּבְעֵינָא מָאן דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא בְּגִינִי. דְּהָא אֵית לִי עוֹתָרָא סְגִי דְּקָא שְׂבַק לִי אַבָּא, דְּכַד יְתִיב עַל פְּתוּרִיָּה הָוָה מְסַדֵּר עֲלֵיהּ תְּלִיסַר

כְּסִי מֵאֵלַיִן. וּבְעֵינָא לְמִזְכֵּי בְּאוּרִייתָא וְאַנָּא יְהִיבְנָא עוֹתָרָא. אָמַר לֵיהּ לְהֵהוּא רִוּוּק
תְּשַׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא וְדָא יְהִיב לָהּ עוֹתָרָא, יְהִיב לֵיהּ הֵהוּא כְּסָא דְפָז. קָרָא עָלֵיהּ רַבִּי אָבָא
(אִיּוֹב כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית וּתְמוֹרֶתָהּ כָּלִי פָז. יְתִיב וְלָעָא בְּאוּרִייתָא וְהֵהוּא בֶּר
נֶשׁ הָהוּא יְהִיב לֵיהּ עוֹתָרָא. לְיוֹמִין עָאֵל חֲמִידוֹ דְּאוּרִייתָא בְּמַעֲוִי. יוֹמָא חַד הָהוּא יְתִיב
וְהָהוּא בְּכִי. אֲשַׁכְּחִיהּ רַבִּינָה דְּהָהוּא בְּכִי, אָמַר לֵיהּ עַל מָה קָא בְּכִית. אָמַר לֵיהּ וּמָה מְנַחֵנָּא
חַיִּי דְּעָלְמָא דְּאַתִּי בְּגִין הָאִי, לֹא בְּעֵינָא אֱלָא לְמִזְכֵּי לְגַבְּאִי. אָמַר הִשְׁתָּא שְׁמַע מִינָהּ דְּהָא
לְשֵׁם שְׁמַיִם קָא עֲבִיד.

תרגום לעברית

בינתיים בא איש אחד וכלי של פז בידו. הוציא אותו ונפל אור בבית. אמר לו: רבי, אני
רוצה לזכות בתורה ואני לא זכיתי, ורוצה מי שישתדל בתורה בשבילי, שהרי יש לי
עשר רב שהשאיר לי אבי, שכאשר ישב על שלחנו היה מסדר עליו שלשה עשר כוסות
מאלו, ואני רוצה לזכות בתורה ואני נותן עשר. אמר לאותו הרוק: תשתדל בתורה,
וזה נותן לך עשר. נתן לו אותו הכוס של הפז. קרא עליו רבי אבא: (איוב כח) לא
יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז. ישב ולמד בתורה, והאדם ההוא היה נותן לו
עשר. לימים נכנסה חמדת התורה למעיו. יום אחד היה יושב והיה בוכה. מצא אותו
רבו שהיה בוכה. אמר לו: על מה אתה בוכה? אמר לו: ומה אני מניח את חיי העולם
הבא בשביל זה? איני רוצה אלא לזכות אצלי. אמר: עכשו מזה נשמע שהנה עשה לשם
שמים.

טקסט הזוהר

קָרָא לֵיהּ לְהֵהוּא גַבְּרָא, אָמַר לֵיהּ טוֹל עוֹתָרָהּ וְהִיב לֵיהּ לִיתְמִי וּלְמַסְכְּנִי, וְאַנָּא יְהִיבְנָא
לָהּ חוּלְק יְתִיר בְּאוּרִייתָא בְּכָל מָה דְּאַנֵּן לָעָא. אֶהְדֵּר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי הֵהוּא כְּסָא דְפָז, וְעַד
יוֹמָא לֹא אֲעִידִי שְׁמִיָּהּ, וּמִן בְּנוֹי בֶּן פִּזִּי, וְהֵינֵנוּ רַבִּי יוֹסִי בֶּן פִּזִּי, וְזָכָה לְכַמָּה אוּרִייתָא הוּא

ובנני (בגין דלעא באורייתא). דלית לה אגר טב בעלמא כמאן דלעי באורייתא ומקימה:

תרגום לעברית

קרא לאותו האיש, אמר לו: טל את עשרך ותן אותו ליתומים ועניים, ואני נותן לך חלק יתר בתורה בכל מה שאני לומד. החזיר לו רבי יוסי אותו הכוס של פז, ועד היום לא סר שמו, ומבניו בן פזי, והינו רבי יוסי בן פזי, וזכה לכמה תורה הוא ובניו [משום שלמד תורה]. שאין לה שכל טוב בעולם כמי שלומד תורה ומקים אותה.

טקסט הזהיר

אחר הדברים האלה היה דבר יי אל אברהם במחזה לאמר וגו', בכל אתר דכתיב באורייתא במחזה דא שמא דאתגלי לאברהם, ומאן איהו, שד"י, שנאמר (שמות ו) וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי. כמא דאת אמר, (במדבר כד) אשר מחזה שדי יחזה. ודא איהו חיזו דכל חזון עלאין אתחזין מגויה, כהאי מראה דכל דיוקנן אתחזין ביה וכלא חד. מראה מחזה חד הוא, דא תרגום ודא לשון הקדש.

תרגום לעברית

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם במחזה לאמר וגו'. בכל מקום שכתוב בתורה במחזה, זה השם שהתגלה לאבות, ומי הוא? שד"י, שנאמר (שמות ו) וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי, כמו שנאמר (במדבר כד) אשר מחזה שדי יחזה. וזה המראה שכל המראות העליונות נראים מתוכו. כמו המראה הזה שכל הדמיות נראות בו והכל אחד. מראה ומחזה הוא אחד. זה תרגום וזה לשון הקדש.

אמר רבי יוסי סגיאין אנון באורייתא, ועל דא הוה ליה רשו לאונקלוס לתרגם בההוא לישנא דגלי קודשא בריה הוא באורייתא. ולישנא דא סתים איהו מגו מלאכי עלאה, במחזה (דהא) דהוה סתים ממלאכי עלאי דלא ידעי בדא כד ממליל ביה באברהם. מאי טעמא, בגין דאברהם לא הוה מהול והוה ערל סתים בשרא. ובגין כך הוה סתים מנייהו בלשון תרגום. כגוונא דא בלעם דכתיב אשר מחזה שדי יחזה, יחזה. סתים הוה מלה מגו מלאכי השרת בגין דלא יהא לון פטרא דקודשא בריה הוא ממלל בההוא ערל מסאבא (עד ב, עה ב) דהא מלאכי קדישי לאו (יקרון) נזקקין בלשון תרגום.

תרגום לעברית

אמר רבי יוסי, רבים הם בתורה, ועל כן היתה רשות לאונקלוס לתרגם באותה הלשון שגלה הקדוש ברוך הוא בתורה, והלשון הזה היא נסתרת מהמלאכים העליונים. במחזה, [שהנה] שהיה נסתר מהמלאכים העליונים שאינם יודעים בזה כשמדבר עם אברהם. מה הטעם? משום שאברהם לא היה מהול, והיה ערל סתום בשר, ומשום כך היה מסתיר מהם בלשון תרגום. כמו כן בבלעם, שכתוב אשר מחזה שדי יחזה. יחזה, נסתר היה הדבר מתוך מלאכי השרת כדי שלא יהיה להם פתחון פה שהקדוש ברוך הוא מדבר עם אותו הערל הטמא, שהרי המלאכים הקדושים אינם [קוראים] נזקקים ללשון תרגום.

טקסט הזוהר

אי תימא דלא ידעי, והא גבריאל אוליף ליוסף ע' לשון, ותרגום חד מע' לשון הוא, אלא מנדע ידעי אבל לא נזקקין תנן, דלא חיישי ולא משגיחין עליה דהא מאיס איהו קמיייהו מכל שאר לשון. ואי תימא הוואיל ומאיס איהו ממלאכי עלאי, אמאי תרגם אונקלוס אורייתא בהאי לשון, וינותן בן עוזיאל המקרא. אלא מאיס הוא קמיייהו והכי

אֶצְטְרִיךְ, דְּלִית קִנְאָה לְמִלְאָכִי עַל־אֵי בְּהִדְיָהּ דִּישְׂרָאֵל (אלא אורייתא, ואלמלא הוּ
ידעי שבחי דאורייתא הוה להו קנאה בהדייהו דישראל) יְתִיר, וְעַל דָּא תַּרְגּוּם תּוֹרָה
וּמִקְרָא כָּךְ, וְלֹא מָאִיס אִיהוּ דְּהָא בְּכַמָּה דּוּכְתִּי כְּתַב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרֵייתָא הַכִּי.

תרגום לעברית

אם תאמר שלא יודעים - וְהִרִי גְבֻרִיאל לְמַד אֶת יוֹסֵף שְׂבָעִים לְשׁוֹן, וְהִתְרַגּוּם הוּא אֶחָד
מִשְׂבָּעִים לְשׁוֹן? אֵלֹא יָדוּעַ יוֹדְעִים, אֲבָל שְׁנִינוּ שְׁלֹא נִזְקָקִים, שְׂאִין חוֹשְׁשִׁים וְאִין
מִתְבּוֹנְנִים עָלֵינוּ, שְׁהִרִי הוּא מָאוּס לְפָנֵיהֶם מִכָּל שְׁאָר הַלְשׁוֹנוֹת. וְאִם תֹּאמַר, שְׁהוֹאִיל
וְהוּא מָאוּס מִן הַמִּלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים, לָמָּה תַּרְגָּם אוֹנֵקְלוֹס אֶת הַתּוֹרָה בְּלִשׁוֹן הַזֶּה, וְיוֹנְתָן
בֶּן עֻזִּיאֵל אֶת הַמִּקְרָא? אֵלֹא מָאוּס הוּא לְפָנֵיהֶם, וְכָךְ צְרִיךְ! שְׂאִין קִנְאָה לְמִלְאָכִים
הָעֲלִיּוֹנִים עִם יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר, וְעַל כֵּן תַּרְגּוּם תּוֹרָה וּמִקְרָא כָּךְ, וְאִינוּ מָאוּס, שְׁהִרִי בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת כְּתַב הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה כָּךְ.

טקסט הזהיר

וּבְגִין כָּךְ סְתִים אִיהוּ מִגּוֹ מִלְאָכִי עַל־אֵי קִדְיָשִׁי. וְעַל דָּא אֲתַגְּלִי בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם בְּאוֹרַח
סְתִים דְּלֹא יִשְׁגָּחוֹן בֵּיהּ מִלְאָכִין קִדְיָשִׁין וְלֹא יִהְיֶה לוֹן פִּטְרָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַגְּלִי
עַל בֶּר נֶשׁ עָרַל. אִימַתִּי אֲתַגְּלִי לִיָּהּ בְּאַתְגָּלְיָא דְּמִלְאָכִי עַל־אֵי, כִּד יִהְיֶה לִיָּהּ בְּרִית קִיָּמָא
קִדְיָשָׁא דְּכְתִיב וַיְדַבֵּר אֹתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר, אֱלֹהִים שְׂמָא דְּקוּדְשָׁא וְלֹא כְּתִיב בְּמַחְזָה. שְׂמָא
בְּאַתְגָּלְיָא.

תרגום לעברית

ומשום כָּךְ הוּא נִסְתָּר מִתּוֹךְ הַמִּלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים הַקְּדוּשִׁים. וְעַל כֵּן הִתְגַּלָּה לְאַבְרָהָם
בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר, שְׁלֹא יִשְׁגָּחוּ בּוֹ הַמִּלְאָכִים הַקְּדוּשִׁים, וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם פִּתְחוֹן פֶּה שֶׁהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִתְגַּלָּה עַל אִישׁ עָרַל. מִתִּי הִתְגַּלָּה לוֹ בְּהִתְגַּלּוֹת שֶׁל מִלְאָכִים עֲלִיּוֹנִים?
כְּאֲשֶׁר נָתַן לוֹ בְּרִית קִיּוֹם הַקֹּדֶשׁ, שְׂכָתוֹב וַיְדַבֵּר אֹתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר. אֱלֹהִים - הַשֵּׁם שֶׁל
הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא כְּתוּב בְּמַחְזָה הַשֵּׁם בְּהִתְגַּלּוֹת.

לֵאמֹר מֵאֵי לֵאמֹר, לֵאמֹר וּלְאַכְרֹזָא בְּכָל לְשׁוֹן דְּלֹא תִּהְיֵא בְּאַתְכִּסְיָא, לָאוּ בְּלִישְׁנָא אַחֲרָא, אֶלָּא בְּלִישְׁנָא דְּכָלָא מִשְׁתַּעֲיִין בָּהּ דִּיכְלִי לְמִימַר דָּא לְדָא וְלֹא יְכַלִּי לְקַטְרֵגָא וּלְמִימַר פִּטְרָא, וְעַל דָּא וַיְדַבֵּר אֶתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר. אֱלֹהִים וְלֹא מַחֲזָה. בְּגִין דְּהוּה מְעִיִּל לִיה בְּבְרִית קַיִמָּא קַדִּישָׁא וְקָרִיב לִיה לְגַבִּיּהּ.

תרגום לעברית

לֵאמֹר, מַה זֶה לֵאמֹר? לֵאמֹר וּלְהַכְרִיז בְּכָל לְשׁוֹן שְׁלֹא תִּהְיֶה בְּמַכְסָּה, לֹא בְּלִשׁוֹן אַחֲרֵת, אֶלָּא בְּלִשׁוֹן שְׁכָלָם מְדַבְּרִים בָּהּ, שְׂיִכּוּלִים לֹמֵר זֶה לָזֶה וְלֹא יִכּוּלִים לְקַטְרֵג וְלֹמֵר פְּתַחוּן פֶּה, וְעַל כֵּן וַיְדַבֵּר אֶתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר. אֱלֹהִים וְלֹא מַחֲזָה, מִשּׁוּם שֶׁהִיא מְכַנִּיס אוֹתוֹ לְבְרִית קִיּוֹם הַקָּדֵשׁ וְקָרֵב אוֹתוֹ אֵלָיו.

טקסט הזוהר

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּגִין כֶּף אֵת ה' לֹא אֶתְיִיב לִיה עַד דְּאַתְגָּזֵר, מֵאֵי טַעְמָא דְּאִיְהִי מִמֶּשׁ בְּרִית אֲקָרִי. וְעַל דָּא כִּינּוֹן דְּעָאֵל בְּבְרִית כְּדִין אֶתְיִיבִיב לִיה אֵת ה' א. דְּכַתִּיב אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אֶתְּךָ וְהָיִיתָ לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם וְלֹא יִקְרָא עוֹד שְׁמֶךָ אַבְרָם וְגו':

תרגום לעברית

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִשּׁוּם כֶּף הַה' א' לֹא נִתְּנָה לוֹ עַד שְׁנַמּוּל. מַה הַטַּעַם? שֶׁהִיא מִמֶּשׁ נִקְרָאת בְּרִית. וְעַל כֵּן, כִּינּוֹן שְׁנַכְנַס בְּבְרִית, אֲזַ נִתְּנָה לוֹ הָאוֹת ה' א, שְׁכַתּוֹב אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אֶתְּךָ וְהָיִיתָ לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם וְלֹא יִקְרָא עוֹד שְׁמֶךָ אַבְרָם וְגו'.

אחר הדברים האלה. רבי חייא הוה אזיל למחמי לרבי אלעזר, פגע ביה רבי חגאי, אמר ליה האי ארחא דמתקנא קמיה דמר לאן איהו אזיל, אמר ליה למחמי לרבי אלעזר, אמר ליה ואנא נמי איזיל בהדה, אמר ליה אי תיכול למסבר סברא למאי דתשמע זיל ואי לאו תוב אבתרה, אמר ליה לא ליחוש מר להאי, דהא אנא שמענא כמה רזי דאורייתא ויכילנא למיקם בהו. פתח רבי חגאי ואמר, מאי דכתיב, (במדבר כח) את קרבני לחמי לאשי

אחר הדברים האלה. רבי חייא היה הולך לראות את רבי אלעזר. פגש אותו רבי חגאי. אמר לו, הדרך הזו שמתקנת לפני מר, לאן הולכת היא? אמר לו, לראות את רבי אלעזר. אמר לו, וגם אני אלה עמך? אמר לו, אם תוכל להבין להשפיל למה שתשמע - לה, ואם לא - שוב לאחוריה. אמר לו, שלא יחשש מור לזה, שהרי אני שמעתי כמה סודות של תורה ויכלתי לעמד בהן. פתח רבי חגאי ואמר, מה שכתוב (במדבר כח) את קרבני לחמי לאשי וגו', את קרבני - זה קרבן הבשר שנקרב לכפר דם על דם, בשר על בשר, משום שכל הקרבנות לא נקרבים אלא הבשר לכפר על הבשר. וכך שמעתי, אם אדם חטא - בהמה מה חטאה שהקדוש ברוך הוא אמר (ויקרא א) אדם כי יקריב מקם קרבן וגו'? למה? אלא הקדוש ברוך הוא עשה את רוח בני אדם ואת רוח הבהמה, והפריד זו מזו, ומשום כך (קהלת ג) רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה וגו'. ודאי נפרדים זה מזה. בטרם שחטא אדם מה כתוב? (בראשית א) ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע וגו', וכתוב לכם יהיה לאכלה, ולא יותר! כיון שחטא והיצר נשאל לגופו, ובכל אותם התולדות עשה דין, ואחר בא נח וראה שהנה הגוף נבנה מהמקום של היצר הרע, הקריב קרבן כמו שהקריב אדם, מה כתוב? (שם ח) וירח ה' את ריח הניחח וגו', וכתוב כי יצר לב האדם רע מנעריו. אמר הקדוש ברוך

הוא, מכאן והלאה, הואיל והגוף נשאב מאותו היצר הרע, יתענג הגוף כמו שראוי לו, לאכל בשר. כִּי־רַק עֵשֶׂב נִתַּתִּי לָכֶם אֶת כָּל. כִּשְׂאוּכָל בָּשָׂר, מאותו הבשר מתענג הבשר שלו, ומתערכים זה עם זה ומתגידל ממנו הגוף, ומאותו הענג הגוף חוטא בכמה חטאים. אֵמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַבָּשָׂר כִּפְרָה עַל הַגּוּף. בָּשָׂר אוֹכֵל, וּבָשָׂר מְתַרְבֶּה מִמֶּנּוּ, וְבוֹ חָטָא. מִשּׁוּם כֹּךְ בָּשָׂר לְכַפֵּר עַל גּוֹפוֹ, וְהַבָּשָׂר שְׂאוּכָל עוֹשֶׂה דָם לְגוּף [משום כך הדם שנשאר מאותו הבשר שאוכל, הבשר עושה לגוף דם]. מִשּׁוּם כֹּךְ, הַדָּם שֶׁנִּשְׁאָר מֵאוֹתוֹ הַבָּשָׂר בַּחוּץ, מִתְעַתֵּד לְכַפֵּר עַל הַדָּם שֶׁנַּעֲשָׂה מֵאוֹתוֹ הַבָּשָׂר שְׁלוֹ, שְׂכָתוּב (ויקרא יז) כִּי הַדָּם הוּא בִּנְפֶשׁ יְכַפֵּר.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.